

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 8.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četril leta 1.50; 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovšini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvu ne osira.

EDINOST

Oglasi in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petimi; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravištvu Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o prosti poštu.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

15. edinost je m. c.

Živilo hrvatsko - slovensko pobratimstvo!

V člankih svojih, posvečenih italijanskemu društvu „Lega Nazionale“, odnosno projektovani „Slovanski ligi“, povdarjali smo neoporočno istino, kako nam avstrijskim Slovanom živo treba vzajemnosti: rekli smo, da le tem načinom moremo izdatno pospeševati aveto našo stvar, ako se drug družega tesno oklenemo, ako smo si bratje na le v besedah, ampak tudi v dejanji. Viden znak takega pravega pobratimstva pa bi bila uprav namerovana „Slovanska liga“.

Blagor nam, ako to spoznanje prodre prej ko prej v vse naše kroge! Ko se to zgodi, rešeni smo: ko smo se spojili rama pri rami v tesno vrsto, ni je sile, koja bi jo mogla prodreti. — Falanga naša postane visoko kvičko vpenjajoči se mejnik, na katerem bodo čitali naši nasprotniki: do tu, in ne dalje! In ta opomin jim bode imponoval — o tem niti ne dvomimo.

Združimo se, složimo se! to je evangelij, katerega mora živim ognjem propovedovati vsak pravi avstrijski Slovan. Res je, da nas ločijo geografske meje; res je, da nas dele državnopravne pogodbe, koje moramo spoštovati, dokler se postavnim potem ne premene; ali proti našemu duševnemu združenju, proti združenju na kulturnem polju nimamo ovir: združenje to dosežemo, ako le resno hočemo. Uprav to pa je ključ do srodne bodočnosti naše, kajti sveže, krepko, napredujoče duševno življenje, resno stremljenje po dovršenosti na kulturnem polju je podlaga narodni zavesti in dozorevanju v političkem pogledu. Ako se avstrijsko-slovancka plemena zavedo svojih intelektualnih sil, ako se prepričajo, da smo nadarjen narod, sposoben za vstricno korakanje z drugimi kulturnimi narodi, zavzemo se tudi — o tem ni

dvombe — za vsa narodna prava v vseh strokah javnega življenja. In zavest, da nas ni malo, ampak da nas je ogromno število, ki stojimo jeden za vse, vsi za jednega, podelila bode slovanckim plemenom ono odločnost, ki je neobhodno potrebna pri zahtevanju narodnih in političkih pravic. Vzajemnost nam bode nerazrušljiva opora v boji za narodno ekzistencijo, mejsebojna podpora neizcrpiv vir našim močem. To je že od nekdaj živo naše prepričanje in to je tudi vzrok, da nismo in ne moremo biti zadovoljni s tistimi našimi politiki, ki se na pr. postavljajo na specifično kranjsko stališče. Stališče tako je tesnosrdno in pogubno; politiki taki podobni so priprostemu človeku, koji ni bil še nikoli mej svetom in meni, da je svet le tako velik, kolikor ga vidi raz lino domačega zvonika. Obzorje naše se mora razširiti, mi ne smemo živeti tako rekoč od roke do ust in nas ne smejo mamiti malenkostni hipni vspehi: načrt našemu delovanju bodi celokupen, proračunjen za bodočnost. Načrt ta pa si moramo osnovati — to je conditio sine qua non — na podlagi vzajemnosti — v prvi vrsti duševne, kulturne.

Dogodki letošnjega leta pričajo, da se je jelo avitati tudi v avstrijsko-slovanckih krogih: porajati jela se je misel, sorodna tem našim nazorom. Zavest ta je blažilna, kajti navdaja nas z nadejo, da vendar polagoma krenemo na pravo pot.

Leto, koje ravnokar preživljamo, bilo je dokaj ugodno za pospeševanje tega prepričanja; dva dogodka sta uprav epohalna v tem pogledu: razstavi v Pragi in v Zagrebu.

O razstavi v Pragi govorili smo obširno; a s to razstavo pečajo se neprestano tudi naši protivniki, kar nam je v dokaz, da se Čehi s to razstavo — dasi nima s politiko direktno nikake dotike in

jej je v prvi vrsti namen prepričati svet o marljivosti in visoki kulturni stopinji naroda češkega — posredno dosegli velikansk vseh tudi v političnem pogledu, kojemu posledice ne morejo izostati, če tudi v tem hipu še niso vidne. Razstava ta nam je donesla obilico pojavov v zmyslu tega našega članka: pojavov bratoljubja in vzajemnosti. Čehom očitalo se je doslej — in to kolikor toliko po pravici — da so preeparativistični, ker se, tako Mladokakor Staročehi, preradi postavljajo na specifično češko stališče, a mejsebojno spoznavanje povodom razstave, pospešujoče zanimanje drug za drugega, vplivalo je tudi na češke vodje ter jih dovelo do spoznanja, da pri vseh svojih vrlinah ne prispo tako lahko do cilja, ako se ne oklenejo nas vseh, ako se ne oklenejo avstrijsko-slovancke vzajemnosti. Izjave dr. Grégra smatrati je kot naravni produkt temu vzbujajočemu se prepričanju. Ne smemo se čuditi, da v glavah čeških roditeljev še ni vse jasno in da goje marsikako misel, koji ne bi mogli pritegniti: ali začetek je storjen — in že to samo na sebi mora nas veseliti.

Drugi veseli dogodek tega leta je razstava v Zagrebu in s njo spojene velike pevске slavnosti: tudi ta dogodek bode mogočno pospeševal idejo, koji pospešujemo ta članek — idejo vzajemnosti. Radostnim srcem pozdravili smo vest, da so ljubljanski razsodni rodoljubi pogodili ta prevažni moment, čemur je sledil zaključek, da Slovenci povodom velikih pevskih slavnosti v masi pohite v Zagreb v naročje bratakega nam naroda hrvatskega. Sklep ljubljanskega „Sokola“ našel je mej Hrvatji buren radosten odziv in prireja se Slovencem prečasten vasprijem: gostoljubni Hrvatje pričakujejo nestrpno in razpetimi rokami, da pritisnejo na svoja srca sosedne jim brate slovenske. Kolikor

doznajemo iz zanesljivega vira, bode vasprijem tak, da izvestno ostane vsem Slovincem, ki se udeležijo te slavnosti, spomin na dneve, preživele tem povodom v Zagrebu, za vse življenje neizbrisljiv. Kakor je to veselo, tako je tudi naravno. Hrvatje in Slovenci smo jeden in isti narod, jedna in ista nam je govornica, jedna in ista nam je krv in vežejo nas tudi stare tradicije izza časa, ko so pradedje naši orožjem v roki proti zdijanemu Turku branili svetinji naši: vero in narodnost, ko so svojo kri prelivali za evropsko civilizacijo proti onim barbarom, kojim najzvestejši zavezniki so bili v novejšem času uprav Nemci — v časih, ki so bili zgodovinske imenitnosti za vse kršćanstvo na balkanskem poluotoku. Ako smo že navdušeni zagovorniki avstrijsko-slovancke vzajemnosti na sploh, koliko bolj moramo se v nemati za narod hrvatsko-srbski, ki je nam najbližnji po geografski legi, po jeziku po duševnih svojstvih in po starih tradicijah. Kri ni voda: kar je kri združila ne more ločiti neznatna Sotla, vijoča se ob kranjsko-hrvatski meji.

Nocoj odidejo slovenski izletniki v Zagreb. Prosimo jih, da sporoče v Zagrebu najpriarnejše pozdrave ob sinji Adriji živečega Slovanstva; povedo naj tam, kako se tudi tu radostimo na krasnem napreduku naroda hrvatskega, kažočem se nam v dovršeni njih izložbi, povedo naj jim, da se morda nikjer drugod v tako lepi obliki ne kaže hrvatsko-slovensko pobratimstvo, nego uprav pri nas v bližnji Istri, kjer niti ne poznajo razlik, temveč se skupno bojujejo proti neizprosni protivniku, trdno držeči se gesla: kar je slovensko, je tudi hrvatsko in kar je hrvatsko, je tudi slovensko. Sad temu vzornemu pobratimstvu je že viden: tam na daljnem obzorji prikazala se je še zvezda-prorokinja, ki nam pravi, da se bliža — vstajenja dan,

PODLISTEK.

V treh dneh.

(Spisal K. H.)

Solnce je zašlo za nizko obzorje i mrak se je vlegel po široki planjavi. Sem ter tja zapaziš že kakšno blede zvezdico in na vshodu vleče se veliki lunini ščip proti neizmerni višavi. Vedro nebo označuje nam krasno tiho noč. Mesečni žarki rasprostirajo se po niski ravnini, izza srede pokaže se bela visoka hiša. Krog nje vije se mali zelen, s zidovi ograjen vrtič, poln barvanih cvetlic in dolgih ozkih drevoredov, pod kojimi se po dnevu gospodar Vilhelm s svojo družino zlasti svojo hčerjo Marjeto spreha. Tišina nastala je v tem kraju, ališ se le prijetno žuborenje malega potoka na spodnji strani.

V vrtu je tudi vse tiho. Po stezi pa, ki pelje na cesto za pristavo, ališjo se lahki koraki, pa vendar hitri. Mož visoke postave, oblečen v črn frak, pokrit s svetlim cilindrom, koraka proti vratom iz vrta. Rumene rokavice, koje mu osobito pristujejo, vleče si na roki. Velik črn pes spremlja ga do vrat i gospod Vilhelm zavije proti mestu. Nocoj ima namreč mestni odbor sejo i kot deželni kandidat mora se tudi on udeležiti. Krotka žival vrne se zopet po vrtu proti hiši. Še parkrat zalaja,

da se njegov hripav glas na široko razlega, in ko ne vidi in ne sliši ničesar, caplja počasi do neke lesene barvane klopi, vleže zraven nje in zre proti svitlemu meseču.

Kmalu za njim pride Marjeta, hči bogatega Vilhelma; bila je zavita v velik, črn, s špicami obdan plašč, ker zvečer bilo je dokaj mrzlo, dasi v poletnih dnevih.

Marjeta bila je krasno dekle, lepo izrejena. Kedar je bila elegantno opravljen, bilo ni dekleta v okolici, ki bi tako ovetelo, kakor ona; ne, celo v grajskih vrtovih ne. — Bila je v pravo veselje svojim roditeljem — edini živeči otrok. Njen oče, bogat trgovec, jo je iskreno ljubil. Slehernega dne sprehajal se je žnjo po vrtu ter ji pravil o srečni mladosti; pripovedoval ji je svoje dogodke izza časa mladeniškega ter pristavljaj, da tisti srečni čas preživlja ona sedaj. Prisiliti hotel jo je v zakon z nekim baronom v mestu, kojega pa Marjeta ni mogla ljubiti, ampak črtila ga je iz dna sveje duše. Bila si je v svesti, da jo hoče poročiti le radi velike dote in da po Vilhelmujevi smrti dobi pristavo in s tem avoje imetje pomnoži. Poznala je osobo dobro: večkrat prosila je mater, da naj nikar ne vabi gospoda barona k njim, ker ga ne more poleg sebe trpeti. Razjasnila ji je mati, zakaj da baron k njim zahaja: ker bi nje oče rad

vidil poroko med njima. „On je bogat, dobra duša, grd tudi ni, — pristavljala je mati — srečno bosta živela, če ga vzameš. Saj je prvih bogatinov celega mesta. Vidiš tam tisto vilo — jej pokaže s prtom skozi okno grajskino barona viteza Podčedolskega — tam boš, tam, ako le hočeš, svoje srečne dneve svojega zakonskega stanu preživela.“ Marjeta je pri takih besedah bridko zajejala: marala ni preveč za posvetno življenje; videla je, da je vse minljivo in tresla se je kakor šiba na vodi. Povedala je materi, da s tem jo telebijo v grozno nearečo.

Dan za dnevom bila je žalostnejša, nje dolejš cveteče lice je ovenelo, kakor roža brez hladne vode. Razveseliti mogla je ni nobena stvar. — Saj mati jo k temu ni mnogo silila a oče — bil je preveč osoren; vklanjati moralo se je vse njegovej volji. Sedaj pa jo silil v to zvezu, on, ki jo nad vse ljubi.

Danes sta se pogovarjala z očetom, pred ko je odšel, tudi o tej stvari. Žalostna odšla je potem na vrt.

Sedeča na klopi zraven nje Pluta zrla je neprestano v sinje nebo. Večkrat ste ji zatrepetali ustnici, govoriti je hotela sama s seboj ter se zakopati morda v tožne misli, a zopet se je stresla po vseh udih, kakor bi jo strahovi premagovali. Njeno čelo zakrivali so blondasti lasje,

njena lica so žarela in zopet prebledela. Ozrla se je po vrtu, po prijazni dolinici, zopet dvignila pogled v visoki, pred njo kipeči hrib, a njeni očesi našli niste miru. Zakrivala ju je se svojo belo ruto in si brisala potoke solz, ki so modile njen mičen obrazek. Tožiti počela je Bogu in svoji sestrici, koja je pred malo meseci šla iskati druge družine v sinje višave in koji bi se rada kmalu pridružila se svojo revo. Zdahnila je večkrat tako globoko in se potem močno tresla.

Vedra noč razgrnila je svojo odejo nad sladko tišino. Marjeta sedela je še vedno na vrtu, vtopljenja globoko v tožne misli. Niti spomnila se ni vrniti se proti domu.

Barbara, Marjetina hišina, došla je ponjo. Bila je to stara ženica črna v ebrazu, nerodno oblečena i mnogokrat brez potrebe razcapana, a bila je vendar že dolgo pri hiši, ker vedela je pomagati v mnogih slučajih bolehnosti.

Marjeta zrla je kot zamaknena v tla in niti ni zapazila, ko je starka k njej pristopila ter jo rahlo potrkala po rami. Držeča se na smeh jo nagovori:

„Gospodičina! Gospa me je poslala po Vas.“

„Oh ti tukaj, Barbara, — takoj grem,“ odgovori jej poluglasno.

ustajanja iz narodnega mrtvila in oslobodjenja iz jarma, v kojega so nas bili vpregli ljudje, ki nas sovražijo. Gorje onemu, koji bi hotel rušiti to hrvatsko-slovensko uza-jemnost, kajti brez te uzajemnosti ležali bi že istrski Slovani v narodno-politiškem grobu. Kakor je v Istri, tako bodi povsod drugod.

Kakor vsklikajo po vsej Istri, tako vsklikamo tudi mi na tem mestu: Živelo hrvatsko-slovensko pobratimstvo!

Tržaške razmere.

Razmere tržaške so temeljito-zmedene, takó, da velika večina našega italijanskega prebivalstva niti ne pojmi pravega avstrijskega čuvstva, da niti ne ve, kakó bi moral pravi Avstrijec tu čutiti in delati. Povdarjamo: delati — kajti kaj nam hasne najboljšje, najpoštenejše mišljenje, ako mi nedostaje razuma — ali pa poguma v to, da bi pred vsem svetom primerno kazal to mišljenje svoje. Vijolice, cvetoča v varnem in skritem zavetju, je vsakako jako nežna stvarica, ali v političnem življenju so take sramežljive ali — strahopetne vijolice — ničle.

Laž bi bila, ako bi rekli, da je večina italijanskega prebivalstva tržaškega iredentovska; ali to pa je res, da je postala silno apatična glede na patrijotičko mišljenje in da je v nas zavlada silna ignoranca glede na vprašanje, kako je postopati onemu, ki noče, da ga zadene sum nezvestobe. Kje tiči vzrok žalostni tej prikazni? Nedvojbeno v tem, da naši patrijotje — takozvani tržaški konservativci — niso čisto nič storili za političsko vzgojo svojih ljudi. Ali kaj govorimo: dobro bi bilo, da niso nič storili — ali še kvarili so ljudstvo! Mesto da so ljudi opozarjali, od kje preti prava nevarnost avstrijskemu čuvstvu, zavračali so vso pozornost na drugo stran: do nas Slovencev; razširili so misel, da mora zabavljati na nas Slovence, kdor hoče kaj veljati. In prišlo je tako daleč, da vidimo najzloglasnejše elemente v najlepši slogi se patrijotičnimi „konservativci“ — ako gre proti nam. Mej konservativci je tudi nekoliko takih, ki niso toli srboriti proti nam, ali ti pa so same sramežljive, na skritem cvetoče vijolice, alias političke ničle.

Da taki odnošaji izredno ugajajo iredentovcem, kdo ne razume tega?! V senci,

Oba odideti proti hiši, ne zinišči ni besedice.

„Ali pričakujete vi gospoda očeta, koji pride gospodom baronom Podčedolskim,“ — deje naposled Barbara stopivša na stopnice.

„Oh moj Bog! Barbara, prosim te lepo, ne govori mi o tem človeku; saj veš da sem njegova največja sovražnica.“ Sklenila je roki in solze so hitele v očesi.

„Oprostite gospodičina, da sem vas razžalila; vedela nisem, da je tako.“

Barbara se je rada ššila in zamerilo se jej tudi ni, ker vedelo se je, da starost postane pri ženskah otročja.

Tudi Pluto spremil ju je do vrat in potem vrnil se zopet na vrt pričakovat svojega gospoda.

Barbara se poda, voščivši Marjeti lahko noč, v kuhinjo in poslednja odide v svojo spalnico ter se vleže v postelj; dolgo ni mogla zatisniti očesa, vedno druge misli rojile so ji po glavi: da bi se le kmalu rešila tega sveta ali ubežala temu posvetnemu ljudstvu.

Gospa Matilde, njena mati, pričakovala jo je v sobani, sedeča na mehkiem divanu. Izvedša od Barbare, da je odšla v postelj, pustila jo je pri miru.

Gospod Vilhelm vrnil se je jako pozno sam; vsled nekega opravka se je zakasnil in ne dobil Podčedolskega. V sobani sta se dolgo v noč pogovarjala z soprogo le o Marjeti. (Dalje prih.)

kojo razprostira nad mestom tržaškim mrznja takozvanih konservativcev do nas Slovencev, potika se in jako dobro počuti zvita iredenta — in ruje in ruje — a ne izpojeja tal samo nam Slovence, ampak tudi avstrijskemu čustvovanju. Posledica temu je, da je lepo število taci, koji bi sicer slovesno protestovali proti očitaniu nezvestobe nasproti državi, a v resnici delajo vender-le — ker so jim pojmi o dolžnostih pravega Avstrijca nejasni — za óne, ki so napisali izdajstvo na svoj prapor.

Za parkrat napravili so se bili poskusi, ustvariti v Trstu resnično avstrijsko stranko in lastni jej organ; a poskusi so se vsikdar izjalovili in ponesrečili. Zakaj? Tudi to vprašanje hočemo pojasniti. Da nam je to móči, treba je, da najprvo premotrimo vprašanje: kateri so bili vzroki, da so se napravili omenjeni poskusi? Ako hočemo govoriti resnico, moramo kar naravnost reči, da vzroki ti niso bili v posebno čast dotičnikom, kajti niso izvirali iz prepričanja in iz spoznanja, da treba kreniti na drugo pot, ampak nagibi njih početju bili so človeško-slabostni: voda jim je začela sezati do grla in jeli so se bati za svoj lastni ljubi „jaz“. Ko je bolezen, na kateri boleha še vedno tržaški organizem, prilezla do vrhunca, ko je nastala kriza, iskali so na vseh straneh zdravil — in vstopili slednjič tudi v slovensko lekarno —; kakor hitro pa je malo odleglo, zbalii so se nove poti in povrnili so se zopet k svoji „stari ljubezni“ ali bolje rečeno: v svoj stari greh. Ali da govorimo jasno: ako je iredenta že takó drzna postala, da je zrušila celó svetovnoznanu potrpežljivost vlade nasproti nemirnim italijanskim elementom, spomnili so se „konservativci“ tudi nas Slovencev, ter jeli govoriti o avstrijskem čustvu, o pomirjenju, o enakosti vseh; ko pa bi trebalo besede te spremeniti v dejanja, zamrznili jim je glas na jeziku. V teoriji bi nam Slovencev morda še pripoznali jednakopravnost, a le tako dolgo, dokler ostane teorija — kakor hitro pa pride trenotek, ko treba teorijo prenesti v prakso: postanejo figamož in mi smo za jeden dokaz bogateji — da se nas je hotelo zopet rabiti kot kanonenfutter.

Torej kdo je kriv, da še danes nimamo v Trstu prave rodoljubne stranke? Nikdo drugi nego takozvani patrijotje ali „konservativci“, koji bi morali stati — da so res to, za kar se izdajejo — le na naši strani, a stoje faktično na strani naših nasprotnikov. V besedah so patrijotje, v dejanjih pa stoje vedno poleg onih, ki nikakor ne zaslužijo tega častnega imena.

O predmetu tem govorilo se je že šestokrat in na različnih mestih, a izpregovorili smo danes zopet iz posebnega razloga: ker čujemo, da nam je v kratkem zopet pričakovati takega poskusa, o kakoršnih smo gori govorili in se baje snuje v ta namen poseben italijanski dnevnik. In ker po raznih znamenjih smemo soditi, da namera ta tudi vladi ni povsem neznaná, prisiljeni smo izpregovoriti odkritosrečno besedo.

Ideja miru, sporazumljenja in lojalnosti do dinastije, do države in do — svojega drugorodnega bližnjega je gotovo krasna, vzvišena: slavo bi morali peti onemu, kojemu bi se posrečilo, ustvariti v Trstu stranko s tako idejo na svojem praporu. In ker je ideja vzvišena, moramo vestno paziti, da je ne die kreditiramo, kajti vsi dosedanji poskusi, uvesti jo v življenje, so jo le diskreditirali. Kdor pozna življenje, ta ve, da tudi do najpoštenejšega moža — kojemu se morda nameni najplemenitejši — izgubi ljudstvo slednjič zaupanje, ako vidi, da se možu vse ponesreči, kar-koli prične. Tako je tudi z najplemenitejšo idejo. Ako se dvakrat, trikrat, štirikrat izjalovi, postane nje nasprotnikom le v posameh, a pošteno ljudstvo izgubi — kar je glavna stvar — nado, da bi se kedaj mogla ures-

ničiti. In ta slučaj imamo faktično v Trstu; od todi prihaja tudi grozaa apatiija mej pošteno mislečimi elementi, o koji smo gori govorili. In tako se vedno le slabšeje šanse za osnovo velike, v resnici patrijotične stranke. Posledica temu je, da večina molči, a gospodari malo število kričačev.

Premišljajoče vse to sili nas domoljubna dolžnost, svariti vse one, kojim mora biti to mari: ako se res hočejo lutiti poskusa za preosnovo tržaških političkih odnošajev, morajo najpoprej ustvariti zdravo podlago lepi tej ideji in preskrbeti jej vse pogoje. In ta bi bila: resnična, a ne samo fiktivna jednakopravnost. Slavni konservativci naj se oslobode starih predsodkov in mržnje do nas; postanejo naj odkritosrečni in nam pravični; ako to storé, dobimo kar naekrat veliko patrijotično stranko, kakor da nam je iz neba pala. Ako pa ostanejo zvesti dosedanji taktiki, narekovani večinoma po odkritosrečnosti in deloma pa strahopetnosti, zagotavljamo jih že danes, da se jim tudi v bodoče vsak poskus izjalovi in da se zopet le — osmešijo.

Kdor hoče ozdraviti zmedene naše tržaške razmere, poprijeti se mora radikalnih sredstev.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz Celja odpeljalo se je Njeg. Veličanstvo v Schwarzenau, kjer se vrše velike vojaške vaje. K tem vajam došla sta tudi nemški cesar Viljem in kralj Saksonski. Cesarja Viljema spremlja tudi kanceler Caprivi. Poslednji konferira s Kalnokyjem.

Časniki poročajo, da pojde predsednik najvišjemu sodišču, vitez Schmerling, v pokoj. Na njega mesto, da pride dosedanji drugi predsednik pl. Stremayer. Kdo je Schmerling? Schmerling je jeden najzagrizenejših in najnevarnejših nasprotnikov nas Slovanov. To nam dokazuje glasovita, po njem imenovana volilna geometrija, ki je taka, da dela iluzorično vso našo konstitucijo, kajti prirojena je tako, da v deželnih zborih vladajo manjšine nad večinami. Umevno je toraj, da mi Slovani ne bodemo pretekali solz za njim.

Poljakom očitamo po vsej pravici nedoslednost in koristolovje; z jedno nogo so avtonomisti, z drugo prijatelji nemških liberalcev, tedaj — centralisti. Seveda bi ta nemško-liberalni blagoslov ne privoščili sebi — ampak drugim. Kako slepi so Poljaki, priča naslednje. Šlezijaki Poljaki nameravajo prirediti shod, pri katerem bi določili svoje zahteve. To pa je silno vzburilo nemške kroge. In Graška „Tagespost“ vsklika: „Avstrijski minister, koji bi hotel Šlezijo izročiti Poljakom moral bi na zatožno klop“. Ali ste čuli, gospóda Poljaki, kako mislijo in čutijo za vas vaši prijatelji Nemci?! In vi niti zahtevate, da bi se vam izročila Šlezija — kakor vam podtika graški srditež — ampak zahtevate le za svoj rod pravice, koje so mu v postavah zajamčene!

Častniki 79. pešpolka Jelačić položili so nedavno krasen venec na grob bivšega bana hrvatskega. Ob tej priliki proslavjal je polkovnik rečenega regimenta zasluge Jelačića, stekle za cesarja in državo. — Vsled tega so madjarske novine vse iz sebe, zahtevajoče zadoščjenja na razžaljenji naroda madjarskega. S čem so vender grešili častniki 79. polka? S tem da so dovršili čin pijetete — da so se spomnili ónega, kojega ime nosi polk? In je res oni sovražnik naroda madjarskega, ki ima zasluge za cesarja in državo? Če je tako, potem so Madjari sami sebe obsodili.

Govor polkovnika Ivanošiča se je glasil: Kot zapovednik polku, koji je po milostljivi dobroti Njeg. Apostolskega Veli-

čanstva, našega premilostljivega cesarja, kralja in gospodarja, trajnim in zahvalnim spominom spojen s Tvojim imenom, Josip Grof Jelačić Bužimski; upotrebljujoč priliko, ko so službeni odnošaji doveli Tvoj polk v bližino tega posvečenega mesta, polagam jaz — obkrožen z deputacijo mojih častitih častnikov — ta vidljivi znak najglobljega našega spoštovanja. Vsemožnega Boga prosimo za odrešenje Tvoje duše in zateu opravljamo tudi drugo molitev, da dobrotna božja previdnost od mnogih darov, s kojimi je nekoč Tebe obsula, odlične Tvoje vojaške kreposti, prenese na Tvoj polk, da bude nekaljeno mogel nositi Tvoje ime do najpoznejših časov, da ostane opóra prestolu in pribežališče domovini.

O demonstracijah na Reki, izjavil se je ban hrvatski naatopno: „Kar se tiče Reke, imajo tam većino Hrvati, nikakor pa ne Italijani. Italijani, da bi sebi osigurali gospodstvo, laskajo se Madjarom in grde Hrvate. Ogerski pa bi moralo biti vse jedno da-li se njena stvar pozdravlja na Reki se živio ali se Evviva. Državnopravni položaj Reke je itak označen, ona neposredno pripada materi zemlji. Ogerski mora biti vsejedno, kateri element vlada v mestni avtonomiji Reški. Hrvatje bi bili istotako iskreni prijatelji Ogerske, kakor so Italijani. Da vojak Jelačićevega polka pozdravlja kralja se „živio“, je povsem naravno; to so trdi Hrvatje, ki govore samo materini jezik. Ako sta Biscantini in Ciota našla kaj kažnjivega v postopanju stotnika Uzelca, zakaj ga nista prijavila njegovemu polkovniku, ter zahtevala službeno, da se ga kazni!“

Na Reki bude izhajal od 1. oktobra naprej nov hrvatski list.

Vnanje države.

Vestim, da se je Turčija ob uprašnju prehoda skozi Dardanele povsem uklonila Rusiji, ni dosedaj nikdo oporekal, kar je znamenje, da so osnovane. To bi značilo velik uspeh Rusije in poraz Anglije.

Še le pred zaključkom lista čitamo v novinah, da se je porta z ruskim poslanikom tako dogovorila, da se ladije, prevažujoče rezerviste v domovino ali pa kažnjence v spremstvu vojakov v Azijo, smatra kot trgovske ladije.

Bukareštanske novine javljajo da rumunski kralj Karol obišče kralja italijanskega o priliki, ko se poda v Benetke k bolni kraljici.

Shod nemških katolikov v Danzigu sklenil je delati na to, da se skliče mejnarodni kotoliški kongres, kojemu namen bi bil motriti uprašnje, kako bi se dala zopet osnovati cerkvena država.

Novo turško ministerstvo sestavljeno je tako: Dževad-paša, veliki vezir; Djemal Edin efendi, šajk ul Islam; Riza paša, doslej poveljnik Jildiz-kioska, vojni minister; Rifat paša, guverner v Smirni, minister notranjih zadev, Zudi paša naučni minister, Mahomed paša, minister javnih del.

Različne vesti.

Poseben vlak v Zagreb odide iz Trata nočoj ob 9 uri 50 minut. Vožnja listi se dobivajo do 8. ure zvečer v Dolenčevih tiskarni in potem na koldvoru. 8. septembra priredi se drugi posebni vlak.

Nadbiskupom Zaderskim je imenovan, kanonik arcidjakon Grgur Rajčević Na imenovanju tem moramo biti že za to veseli, ker so Italijanaši vse strune napeli, da je prepredijo. Novi nadbiskup je Dubrovčan ter učenjak v teologijem in književnem poledu. V občevanju se mu lastne jako fine oblike.

Iz Barkovelj se nam piše: Preteklo nedeljo obhajala se je v Barkovljah vsakoletna cerkvena slavnost na čast sv. Jerneju, Barkovljanskemu patronu. Pri tej priliki došel je marsikak okoličan bližnjih vasi, da je pričujoč pri sv. opravilu, v svesti si, da s potoma čuje tudi lepo cerkveno petje. Cerkevno sv. opravilo vršilo

se je z vso dostojnostjo, a lepega petja si zaman pričakoval. Marsikdo se je pri tem čudil, češ, kje je pa ona toliko slavljena „Adrija“, katera se pri vsaki večji cerkveni slavnosti toliko odlikuje? — Ne bom našteval vseh vzrokov tega dogodka, kateri je jako vznemiril vse dobrosmisleče Barkovljane, kajti dregniti bi moral v kako osebo in bi s tem preveč vzbudil duhove. Da so pa pevci „Adrije“ obrnili cerkvenemu petju hrbet, ne moremo odobravati. Vendar ne leži glavna krivda na pevcih, ampak na neki drugi osebi, katera v svojo obrambo našteva marsikake vzroke, ki se dajo pa le deloma in jako malo opravičiti. — Res da je društva „Adrije“ namen, podpirati v prvi vrsti narodno petje. Ali za Boga! kdo po naj prevzame cerkveno petje, ako ne naša narodna pevka društva? — Nima li slovenska narodnost v trž. okolici še največjo zaslombo v katoliški cerkvi? In vendar taka mladost in mrznja do vere in cerkve! Kako naj si tolmačimo geslo društva „Adrije“: „Vse za vero, dom, cesarja“, če isto društvo niti mazinca ne dvigne v proslavo sv. katoliške vere? — In vse to škoduje najbolj „Adriji“ sami; kajti še na dan sv. Jerneja žule so se tu pa tam besede: „Sv. Jerneja ni več, temu je vzrok Adrija.“ A obeno mrmanje doslej je svoj vrhunec pretečeno nedeljo pri omenjeni slavnosti, — in navdušenje za „Adrijo“ od strani Barkovljanov se je jako ohladilo. — Torej „Adrijasi“ na noge, popravite kar ste zagrešili, poprimite se zopet cerkvenega petja, a ne samo o večjih praznikih, ampak vsako nedeljo naj se razlega ubrano petje raz cerkveni kor. Ne poslušajte onih par razsajacev, ki pri vsaki priložnosti blate in posujejo č. duhovščino s sleparji itd. Držite se gesla, katero dčji vaše društvo in videli bode, da vaš majhen trud rodil bodé obilen sad. Vsa vas bodé ponosna na svoje cerkvene in narodne peyce in ako vam nastane jeden nasprotnik, dobite gotovo sto prijateljev zagovornikov. Poprimite se cerkvenega petja isto gorečnostjo kot narodnega in pod versko-narodno zastavo korakajte naprej do cilja, po katerem hrepeni vsako slovensko domoljubno srce. Naprej tedaj: pokazite pravo pot mladeži, ki vas o vsaki priliki posnema in s tem bode,te ugodili gosp. pisca dopisa iz okolice „Vagojumo si mladino“ in vsemu slovenskemu narodu.

I v.
Dostavek uredništva. Moralno odgovornost za vsebino tega dopisa prepustimo g. dopisniku, ker nismo obveščeni o zadevi tej. Dali smo gosp. dopisniku besedo, ker menimo, da se bode dala zadeva z mirno in pametno besedo uravnati. Načelamo se, da se odstranijo nesporazumljenja.

Iz Rocola se nam piše: V poslednjem svojem dopisu iz tukajšnjih naših dolin opisal sem stanje našega novega pevskega zbora in ga priporočal rodoljubom v podporo. Ni mi mar tu naštevati, kdo je kaj žrtvoval v ta namen ali sramota je za tiste, ki bi lahko kaj malega žrtvovali, a se skrivajo, češ: pred ko dam, viditi hočem vspeh. Ne, predragi moji, vspeha ne bode, ako ne pridete hitro na pomoč. Sami pevci se začetkoma ne morejo vzdrževati — to sem vam še povedal. Udnine jim ni smeti povisati, kajti obrnili bi nam hrbet, ako to storimo in zašli bi v pevsko šolo k sv. Jakobu, „Societa corale fra operai.“ In za nas je izgubljen, kdor zaide tja. Pridobili smo jih na svojo stran in ostati morajo tu, ljubiti svoj rod, svoj materinski jezik. Vsakdo lahko izprevidi, kake koristi prinašajo pevska društva po še slovenski okolici. Ni ga društva, koje bi toliko vplivalo na ljudstvo, posebno na mladež, kakor ravno pevska; in pa sploh tam, kjer je narodnost v nevarnosti. In kdo bi mogel trditi, da II. okraj ni v nevarnosti v narodnem obziru? Nimamo šole, ni cerkve, kjer bi se poučevalo okoličana v njega materinem jeziku. Mej udmi ni slovenske inteligencije, od koje

nezaveden okoličan pričakuje duševne pomoči. In kje tedaj pomoč, ako ne v narodnih društvih? — No, pri vseh ovirah, koje nam delajo nasprotniki (domači nasprotniki) napravi vendar naš pevski zbor že 20. t. m. koncert z jako obširnim programom, kejeja priobčimo v kratkem. Že sedaj vabimo sl. občinstvo na mnogobrojno udeležbo, da bodo videli, da narod se vzbujajo povsod in da se dá Rocol v kratkem popolnoma spreobrniti.

Od sv. Ivana se nam piše: Svetoivanški možaki so prosili č. g. župnika, da prepove dotičnemu bogoslovcu kračanski nauk tako razlagati, kakor je to storil pretečeno nedeljo. Veleč. gosp. župnik je takoj ugodil njih želji. Živio!
Volitev v Pomjano. Občinski urad je dolžan doposlati vsakemu volilcu pismen poziv (carta di legitimazione). Vsakdo torej, kdor ne bi dobil take legitimacije, naj jo zahteva pri županstvu. Nasprotniki gledajo na vse načine, kako bi prevarili naše volilce, zato treba, da je naša stranka posebno pozorna. To naj si dobrohotno zapomnijo naši voditelji.

S Pomjanščine se nam piše: Kar smo pričakovali, se je tudi zgodilo: naši nasprotniki hujskajo kmeta proti kmetu, vas proti vasi. To se jim je izborno posrečilo pretečeno nedeljo v Truškah: bila je silna borba mej kmeti. Borbo so izvali podkupljeni kmetje in kri je tekla. Nekoliko so jih pozaprl. Izvali so šejejo proti duhovščini in se lepo doma smejejo. Isti dan bil je g. Vignini v Kostaboni. Tudi tam se je moralo kaj pripetiti, kajti pripeljali so jednega mladenca v zapor. V Smarji bil je dr. Venier iz Buj in drugi iz Kopra. Tam se je pile in kričalo celo noč ter zabavljalo proti duhovščini in mirnim vaščanom. Sreča, da je tu narod miren in dober. — Vprašamo torej: kam pridemo s takimi provokacijami? Prosimo č. kr. glavarstvo, da stori potrebne korake proti onim, ki ščujejo. Znani prodanci takajo kakor bešni okoli koperske gospode in žandarmerije, da ovajajo in obrekujejo tega ali onega — ter iskati pomoči moralne in — materialne. Nasprotniki bi seveda radi videli, da bi kar pozaprli vse one kmete, ki so jim na poti. Politiško naše društvo pa se mora ganiti — tako ne moremo naprej.

Pevsko in bralno društvo na Opčinah priredi veselico s plesom, kolom, petjem igro, deklamacijo in tombolo v nedeljo dne 8. septembra 1891. na dvorišču gosp. Gorjupa na Opčinah, s sledečim vsprejemom: 1. Volarič: „Slovenski svet“, zbor. 2. Stritar: „Mladini“, deklamacija. 3. Brajša: „Predobri Bože“, zbor. 4. „Ribničan“, šalospjev. 5. „Venec slovenskih pesmi“, zbor. 6. „Gluh mora biti“, vesela igra v enem dejanju. 7. „Gastronomična tombola“. 8. „Kolo“, narodni ples. — Odmor. — 9. Ples. Ustoppnina k veselici za neude 30 nvč., k plesu za neude 60 nvč., za ude 30 nvč. Sedeži 10 nvč. Začetek točno ob 4 1/2 uri zvečer. Med posameznimi točkami in pri plesu svira domača godba.

Iz potevalne torbice našega poročevalca poizvedeli smo, da se na Opčinah delajo velike priprave za jutranjo veselico. Med drugim se izražajo jako pohvalno o plesu „Kolo“, kojega plešejo domači fantje in dekleta, izbornem petju in pa izvrstnem tje r a n u! Čujemo, da se tudi okoličanske društva marljivo pripravljajo, da dostojno počaste svojega soboritelja in da se zopet enkrat na svojem zraku navdušijo za nadaljno vstrajno delovanje. Na svidenje tedaj na prijaznih Opčinah!

Od sv. Ivana se nam piše: Prav lepo napreduje narod naš; ni treba, da se ravno mi Svetoivanci s tem bahamo, a vendar-le moramo reči, da tukaj se posebno goji narodno čuvstvo in prava ljubezen do naroda, udanost do vere in prava mejebojna ljubezen med narodnjaki. Občno znano je že, da se je tukaj osnovalo „bralno društvo“, koje vrlo pospešuje naš narodni napredek. Tu se goji prava narodna zaveat; osobito

je vrlo naša mladina zavzeta za napredek in izobražbo. Ako prideš na večer v bralno sobo, najdeš gotovo lepo število članov se svojim listom v roki; potem se pogovarjajo o tem, kar so čitali. Na vsem tem moramo mi Svetoivanci hvaležni biti našim prvim možakom, koji so nam to prepotrebno in koristno društvo osnovali. Osobito smo hvalo dolžni bivšemu tuk. kapelanu, Rajku Logarju, koji se je za to stvar mnogo trudil in deloval na vse kriplje, da vzbujajo mili narod naš. Globoko nas je užalila vest, da nas zapusti ta mili gospod. Dne 24. pr. m. zbrali so se naši vrli pevci in njemu v čast in slovo zapeli podoknico. Velečastiti gospod Rajko zahvalil je žalostnim srcem naše pevce. Zbrali smo se potem na vrtu „narodnega doma“, kjer so se vršile lepe napitnice. Dne 25. pr. m. priredili smo sijajen banke, kojega se je udeležilo 46 članov omenjenega društva. Nekaj časa smo bili pray veseli; ko se je pa naš prečastiti kaplan Rajko, ki je bil tudi tajnik društva, oglašil za besedo, da se od nas poslovi, je vse vtihnilo in vsakemu izmed nas je silila solza v oči, kajti zavedamo se, da z njim izgubimo svetoivanško krmilo. Jedino to nas je tolažilo, da nam je gospod Rajko z častno besedo obljubil, da nas nikdar ne pozabi ter da ostane večno zvest narodu svojemu. Dan njegove ločitve bil mu je dan žalosti, a tolažila ga je zaveat, da pride v našo škednjo, kjer bode živel mej našim ljudstvom. Uverjeni smo, da ga bodo škedenjci istotako ljubili, kakor smo ga mi. Škedenjem častitamo po vsej pravici, da dobe tega gospoda v svojo sredo; blaga duša je to, iskreno ljubeča rod svoj. Zato jih prosimo, da slušajo njega nasvete in se ravnajo po njega plemenitih vzgledih. Svetoivanci.

Vabilo. Občno zborovanje „učiteljskega društva za Goriški okraj“ bode dne 17. septembra ob 9. uri predpoldne v Gorici v čitalnici. Dnevni red: 1. Poročilo o društvenem delovanju. 2. Pregled letnih računov. 3. Volitev društvenega vodstva. 4. Posamezni predlogi in nasveti. Po zborovanju skupen obed in pohod razstava. K obilni udeležitvi uljudno vabi odbor.

Slovenska šola pri sv. Jakobu prične se 15. septembra se sv. mašo. Vodstvo bode sprejemalo otroke 12., 13., in 14. t. m. Vsak učenec ali učenka, kateri se vpiše v prvi razred ali ako prestopi iz druge šole na našo, mora skazati: 1. krstni list; 2. spričevalo cepljenja kozio; 3. spričevalo zdravih oči in šoleko spričevalo. Opomnimo našim starišem, da valed dekreta visokega ces. kr. namestništva z dne 9. junija št. 9500 se ne smejo sprejeti oni učenci, kateri so bili v lanskem šolskem letu na očeh bolni, ako ne dokažejo zdravniškimi spričevalom, da so zdravi. — Slovenske šole se letos razširi v štiri razrednice.

Čitalnica v Vipavi priredi dne 8. septembra t. l. v svojih prostorih veselico. Vapored: 1. Deklamacija. 2. Petje. 3. Igra. 4. Šaljivi prizor. 5. Prosta zabava. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Ustoppnina 20 kr., sedež 30 kr., k plesu 50 kr. K obilni udeležitvi uljudno vabi odbor.

Proti krču v želodcu je koristno sredstvo, ki v več slučajih pomaga, a vež zriban hren, namočen v jesihu in položen na želodec.

Mišne miši se preženejo z oleandrovim perjem. Posuši to perje in zmlej v prah; pomešaj je s suhim peskom in vsuj v luknje, koder prihajajo miši. Mišim namreč oleandrov duh jako smrdi ter zapuste nemudoma svoja skrivališča, ako se jim ga na pot postavi.

Zoper krvotok. Raba mrzle vode proti krvotoku, kakor je mej našim ljudstvom splošno v navadi, deluje prav počasi in dolgo nam treba čakati, predno se krvotok ustavi. Vendar je pa močen krvotok lahko jako opasen za ves život, radi česar ga treba čim prej ustaviti. Mnogo sredstev se priporoča proti krvotoku, a nobeno ni koj uspešno temveč so vsa po-

časna. Pred vsemi se rabi železni klorod, kateri ima v sebi posebno lastnost, da krv strdi, ali sega globoko ter je valed tega lahko jako opasen. Enako sta tudi nevarna črešlovina in galun, radi česar pred temi pomočki naše bralce svarimo tembolj, ker imamo v gorki vodi prav dober pomoček, koji krvotok skoraj nenadoma ustavi. Na rane, iz koje kri curlja, treba namreč polagati obeze, namočene v vreli vodi; da se pa koža okolu rane ne opoče, treba obeze zaviti v druge čunje. Lehko se tudi ranjeni ud dobro zaveže in vtakne v vrelo vodo. Vročina ustavi brzo krvotok.

„Ljubljanski Zvon“ prinaša v svojem 9. zvezku nastopno vsebino: 1. Stebor: Vanda. — 2. Zorán: Izprememba. — 3. Zorán: Le jeden! — 4. Dr. Nevšekdo: 4000. Povest. (Dalje.) — 5. Andrej Fékonja: K apisu „Reformacija v Slovencih“. — 6. y.: Potnikova usoda. — 7. Igo Kaš: Dalmatinske povešti. IV. Kamenito srce. — 8. Knežán: Nasprotno. — 9. Bátog: Tvoja slika. — 10. M. Cilenšek: Vrbo in vrbastvo. — 11. y.: Ponódi. — 12. y.: Pri vinski kaplji. — 13. R. Perušek: Nesrečna junaška kri. Črtica iz Bosne. — 14. Anton Funtek: Luči XX. — 15. Gr. Novák: Vir. — 16. Podgoričan: Naši vaščanje. VIII. IX. — 17. Gašper Križnik: Narodne stvari III. — 18. Književna poročila: VII. S. R.: Uebersicht der Slavenreste in Tirol von prof. dr. H. Ign. Biderman. — 19. V. Bežek: Slovniški razgovori. (Dalje.) — 20. Listek.

„Dom in svet“ št. 9 izšel je z naslednjo vsebino: 1. Naširojaki za morjem. Spisal Ant. Sušnik. 2. Odlomek iz skritega življenja. Spisal J. Budin. 3. Gostičeva hči. Piše T. M. 4. Na Samovcu. Povest. Spisal Podgoričan. 5. V samoti. Zložil Josephus. 6. Brez domovja. Zložil Ahasverus. 7. Vodotoč v Polici. Zložil Fr. Krek. 8. Podobice iz naroda. III. Babica. IV. Materina smrt. Spisal Podgoričan. 9. Slavonska hiša. Potopiana črtica. Napisal — è. 10. Črtice o Idriji. Spisal Ivan Idričan. 11. Vojaški stan v narodnih posmih slovenskih. Spisal Prostoslav. 12. Pogovori. Spisal dr. Fr. L. 13. O sedemletni lakoti za časa Jožefa egipčanskega. Spisal dr. F. Sedej. 14. O slovenskih gimnazijah in njih letošnjih izvestjih. Poroča V. B. 15. Slovtvo: a) Sloveusko. b) Češko. c) Druga slovstva. 16. Narodne stvari. 17. Razno terosti. — Slike: 1. Alojzij Plut, slovenski misijonar v Ameriki. 2. Janes Vertin, slovenski škof v Ameriki. 3. Spljet v Dalmaciji. 4. Idrija — nekdanj. 5. Griše pri Celju.

„Kmetovalec“ prinaša v 16. številki naslednjo vsebino: Velika in Mala planina v Kamniških gorah. — Semenska rž za ude č. kr. kmetijske družbe kranjske. — O semenskem žitu in njega izbiranju ter o semenski menjavi. — Razne reči — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti č. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene.

Tržne poročilo.
Cene se razumo, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar.

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 127.— 128.—
Rjo hisar jako fina	110.—
Java	100.—
Santos fina	103.— 107.—
srednja	103.— 104.—
Guatemala	109.— 110.—
Portorico	134.— 140.—
San Jago de Cuba	—
Ceylon plant. fina	134.— 138.—
Java Malang. zelena	112.— 118.—
Campinas	—
Rio oprana	—
fina	106.— 107.—
srednja	100.— 102.—
Cassia ligna v zabojih	28.—
Macao cvet	380.— 390.—
Inger Bengal	31.— 32.—
Papar Singapore	46.— 47.—
Penang	38.— 39.—
Batavia	42.— 43.—
Piment Jamaika	29.—
Petrolej ruski v sodih	100 K. 6.50 —
v zabojih	7.50 —
Ulje bomažno-amerik.	33.— 35.—
Lecce jedilno j. f. gar.	41.— 42.—
dalmat. s. certifikat	43.— 44.—
namizno M. S. A. j. f. gar.	53.— 55.—
Aix Vierge	60.— 62.—
fino	55.— 56.—
Rožiči puljski	11.— 11.50
dalmat. s. cert.	11.50 12.—

Smokve puljske v sodih	16.—	17.—
Limoni Mesina	zaboj	11.—
Pomeranče Puljske		
Mandli Bari I.a.	100 K.	83.—
dalm. I.a. a cert.		90.—
Pignoli		91.—
Ris italij. najfineji		22.—
srednji		21.—
Bangoon extra		16.50
I.a. carinom		13.75
II.a)		11.75
Sultanine dobre vrsti		34.—
Suho grozdje (opasa)		19.—
Cibebe		
Slaniki Yarmouth	sod	
Polenske srednje velikosti 100 K.		51.—
velike		48.—
Sladkor centrifug. v vrečah		
certifik.		32.—
Fazol Coka		32.50
volovsko		3.—
Slama		3.—
Maslo		83.—
Sene konjske		2.50

Zahvala.

Dijaki in dijakinje tržaški izrekajo iskreno zahvalo za mnogobrojno udeležbo in podporo pri veselici, posebno bl. gosp. pokrovitelju vit. Iv. Nabergoju, g. vodji tamburašev Slaviku in drugim sodelovalcem, el. pevskemu društvu na Občinah in „Adriji“ v Barkovljah, „Zarji“ v Rojanu, „tržaškemu podpornemu in bralnemu društvu“ in vsem dobrotnikom in podpornikom, sploh vsemu el. občinstvu iz mesta okolice in drugod. Odbor.

Natečaj.

Razpisana je služba postreznika na štirirazrednici sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

Prošnje je uložiti do 15. t. m. pri načelnikstvu moške podružnice, kjer se izvedo natančni pogoji.

V Trstu, 4. septembra 1891.

Načelnikstvo moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

Tinktura za želodec,

katero iz kineške rabarbare kerhlikovcovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojčkih z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 56 stekl., 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 25—9

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 7—8

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke pričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrtne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavico (Kapsule), lažje se, proizvajajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na onej plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugi besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v skatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialiteto.

Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najboljši vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačom prijeten, rezek okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600—1000 litrov) vstevši pouk o uporabljanju.

Razum teh specialitet ponujam vsakovrstno esenco za izdelovanje ruma, konjake, finih likërov itd. najboljše in nenadkriljive kakovosti. Recepti prilagajo se gratis. Cenik franco.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

in PRAG. 10—20

Iščejo se solidni zastopniki.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Dunajska bors.

4. septembra.

Knotni drž. dolg v bankovnih	gld. 90.85
v srebru	90.40
Zlata renta	111.35
5% avstrijska renta	101.95
Delnice narodne banke	1010.—
Kreditne delnice	275.50
London 10 lir sterlin	118.05
Francoiski napoleondori	9.40
C. kr. cekini	5.64
Nemške marke	58.07 1/2

Ulica Barriera br. 4 Trst
prodavaju se za najnižje cene
vienci za pogrebe,

odjela za andjellec, 10—24

mrtački liosovi, voščane sveče, umjetno cvieće, predmeti mrtački za djecu i odrasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

Po odpravi proste luke je nižje doli označeno blago prosto carine, radi česar ponujam okolici in pokrajini.

Jedina obrt v Trstu

FABBRICA TENDE CERATE

Jedina obrt v Trstu

Plachte za vozove, povošćene ali iz kavčuka, črne in bele, narejene na roko. Ker dobivam te plachte iz prvih fabrik na Češkem, v Feldkirchen, Beču itd. mi je možno protiviti se kakorani koli konkurenciji. — Prodajam in posojam vreče za sočivje moko in vsakojake prirodine. 12—13

ODLIKOVAN GRAFIČEN ZAVOD, ustanovljen leta 1875.

Henrik Freisinger

TRST, via Mercato vecchio št. 4. Lloydova palača.

PEČATI IZ KAČUKA IN IZ KOVIN.

Blazinice za pečate se stalnim črnilom. Silografija. Mehanična delavnica. Plošče za stanovanja iz bronca, cinka in smalta. Pisalni stroj različnih sistemov. Priprave za kopiranje, in heliografirani papir za reproduciranje slik v polusvitu.

Zdatno znižene cene

Stiskalnice za vino, sadje in oljke

najnovije iz borne konstrukcije s trajno delujočim dvostrukim pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile. Garantirana delujoča sila! do 20% večja, nego pri drugih stiskalnicah. Odlikovane s prvo nagrado na državni sađnej razstavi, ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o kateroj prilik. so te stiskalnice strokovnjački izkusili.

SADNE IN GROZDNE MLINE
10—9
izdelujejo in z Dunaja oddajajo

PH. MAYFARTH & Comp.

Dunaj II Taborstrasse 76.

Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo in kladivo na par. Specialna fabrika za stroje za vinoraje in uporabljenje sadja, stiskalnice za seno. Aparati za sušenje, patent dr. Ryder. Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričovala itd. gratis in franko, ako se jih želi. Vsprejmejo se tudi kmožni in solidni zastopniki za primerno provizijo.

Svarl se pred nakupovanjem imitacij (ponarejanj).

Fran Iv. Kwizda

c. in kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni oddajatelj.

Prvi in najstarejši zavod v Avstriji za veterinerne izdelke.

Odlikovan z 12 medaljami, 6 častnimi diplomami in priznanji.

KWIZDIN c. kr. priv. fluid proti kostobolu

voda za vmivanje konj.

Rabi se že 30 let z najboljšim vseh po hlevih raznih dvorov po vsjih hlevih civilnih gospodov in vojašćine za okrepanje pred hudimi napori in zopetno okrepanje po naporih; vsposoblja konja za posebna dela pri vežbanju konj (Training).

Steklenica stane 1 gld. 40 nov.

Kwizde rudeči blister 1 lonček 2 gl.	Kwizde kresolin balzam 1 škatlj. gl. 1.10.
Kwizde tinktura iz hrastovih jezic steklenica gld. 1.50.	Kwizde mazilo proti mahavnicam 1 lonček gld. 1.
Kwizde kopitno lepilo 1 svalk 80 kr.	Kwizde milo za sedlo 1 škatlj. gld. 1.
Kwizde kopitni svetilni prah 1 paket 70 kr.	Kwizde prašno milo za domaće žival à gld. 1.60, 80 kr. 40 kr.
Kwizde kopitni vaselim 1 pušćica gl. 1.25.	Kwizde desinf. prašek zab. gl. 1.40. 2.40.

Pravo le z zgornjo znanstveno marko v vseh lekarnah, na debelo v vseh drogerijah.

Vsak dan razpošilja glavna zaloga.

Kreisapotheke Korneuburg
pri DUNAJU.

Ustanovljen 1853

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrde

Živic in družb. v Trstu

ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mljne, šesalke itd. Izdeluje vodovode, mljne in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrđka vsem rojakom za obilne naročbe.

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelfijo

konecijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno; koncecijonovani zastop 28—42

„Red Star Linie“
na Dunaju. IV Weyringergasse 17,
ali pri
Josip-u Strasser-u
Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

Absolviran gimnazijalec

bi rad podučeval v šolskih predmetih, naj raje v računstvu. Več pri vrednistvu „Edinosti“.

DROGERIJA

na veliko i malo

G. B. ANGELI

6—8 TRST

Piazza della Legna br. 1.

sa odlikovanom tvornicom kista i velikim shladišćem boja na ulje vlastite priprave. Okvire engleske, francoske, njemačke itd. itd.

Osim toga velk izbor

MINERALNIH VODA

dobavljenih ravno iz vrela zajamćene svieže, kano 1:

Sumpora iz Romanje

sa sumporati traje, pomješanoga sa modrom galicom vrlo fino sameljenoga, uporabliva proti mildevu (peronospori). 8—8

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisмени strojevi providejnu

JEDINU SLAVENSKU TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanice kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artije i zavjete s napisa, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, nianzice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročistnike, punomoći, oienike, jeatvenike, svakevrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i toćnom podvorbom, toli jeftinom cijenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladišću) sve potrebne tiskanice i knjige za crćvene urede.

Onda ima na prodaj alićedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tećaje ljudskih šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrđo vezana . . . n. 60

Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovec . . . n. 20

Vilim Tel, prevod Cegnara . . . n. 40

Ljudmila prevod J. Lobana . . . n. 20

Filip prevod Križmana . . . n. 20

Antigona prevod Križmana . . . n. 20

Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin . . . n. 20

Istra pjesma . . . A. K. . . n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti t. o. n. o naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Piazza Caserma št. 2. (uhod iz vija Pesa)

Tiskarna Dolenc v Trstu.